

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

קלח.

עין משפט
נר מצוה

קבץ א מיי פֿטן מַהל־
זכיה וּממנה הליד־
סמג עשין פֿז טוֹשֶׁעַ חור־מ
פֿי רמה סעף־
קבץ ב מיי פֿטן מַהל־
תרומת הלכֿו ו:
קבץ ג חס ופֿד־דג
זכיה וּממנה הליד־
ועי בנ־מ סמג עשין פֿז
טור טוֹשֶׁעַ חור־מ פֿי רמה
סוי־א:
קבץ ד מיי פֿטן מַהל־
זכיה וּממנה הליד־ וי ויד
סמג עשין פֿז דל טוֹשֶׁעַ
חור־מ פֿי רג סעף־
קבץ ו ז מיי פֿטן מַהל־
טו ו יח סמג שס
טוֹשֶׁעַ חור־מ פֿי רג סעף־
ח:

גליון הש"ס

רשב"ם ד"ה אם יצא כו'
מתנת שכיב מרע כוורש
כו'. תמיהני הא גם ממתנת
צריא גוצה צטור:

רבינו גרשום

[illegible]

באן בצווה מעיקרא. פי' בקונט' צווח מעיקרא לא קנה ומ"מ הנותן סילק עצמו והס הפקר כר"ל לאמר בהמצא אשם תלי (כריתות 97 ד.) הנותן מתנה לחצירו ואמר הלה אי אפשי בה כל הקודם וזה^א אבל בשמק ולצסוף צווח כיון ששמק לא הוי הפקר

וזכה זה בעל כרחו ואע"פ דרשן
 שמעון בן גמליאל בסמוך צדיקה לו
 ע"י אחר ושחק ולבסוף זיוה עמיד
 ליה כלזום מעיקרא אפ"ה אומר
 יחזירו ליורשי נותן ולא היה הפקר
 ריש לקיש אף סבר כותיה אלא
 כרנן ובכריתות (שס ושס) דפריך
 אמילתיה דריש לקיש דאמר אי
 אפשי זה כל הקודם וזה מרז שסת
 דאמר מקבל מתנה שאמר לאחר
 שצאת מתנה לידו מתנה זו תצטל
 אי אפשי זה לא אמר ולא כלום
 צטילה היא דבריו קיימין מאי לאו
 דבריו קיימין והדרה למרה לפירושו
 הכי פריך כי היכי דצטילה היא דמהי
 אף לאחר שצאה לידו והדרה למרה
 הכי נמי הוה לן למימר צאי אפשי
 קודם שצאה לידו הדרה למרה וריש
 לקיש אמר כל הקודם זה וזה ומשי
 לא דבריו קיימין ולא הדיח למרה
 וקשה לר"י על פירושו דהכי פריך
 התם לריש לקיש מדין ודברים איש
 לי על שדה זו דלא אמר¹ כלום לישי
 דמילתיה דריש לקיש צודם שצאה
 לידו ולכן היה הפקר בסלק עמנו אצל
 ג' דין ודברים שהנכסים שלו אין
 יכול להסתלק בהאי לינא ועוד קשה
 דהכי פריך התם לריש לקיש תרומה
 דהא דאמרי' היה אלו אוכלין תרומה
 הא אוקמי' הכא מילתיהו דרנן
 בשתק לבסוף זיוה ומילתיה דריש
 לקיש כלזום מעיקרא ואדברה מרש"ג
 הוה ליה למיפדך² ועוד קשה דעד כאן
 לא פליגי רנן ורנן שמעון בן
 גמליאל הכא אלא דהאי משוי ליה
 כשתק ולבסוף זיוה והאי משוי ליה
 כלזום מעיקרא אצל אי זיוה מעיקרא
 לכולי עלמא כבר זכר יורשין ולא היה
 הפקר וריש לקיש אומר דהוי הפקר
 ועוד קשה להר"ר פטר דאמר בהגוזל

(צ"ק דף קטז). גבי חמורא דרב ספרא דלדעתא דאריא אפקריה
לדעתיה דכ"ע לא אפקריה וא"כ לריש לקיש קודם שצאה מתנה
לירו אחאי הוי הפקר הוה ליה למימר שיחיו לנותן דלדעתא
דליקבל מיניה קא יהיב ולא שיהיה הפקר לכל לכך נראה לפרש
דכ"ל נמי איירי אחר שצאה מתנה לירו דהיינו שמק ולצסוף נווח
והא דקאמר הכא בדשמתק ולצסוף נווח קנה היינו שלא יחזרו לנותן
אלא הפקר הן' וצווחו מעיקרא דלא קנה יחזרו לנותן דלא יהיב
לא אלא לדעתא דליקבל מיניה והתם צבריתות גרסא איפסא
במילתיה דרב ששת¹ מקבל מתנה שאמר לאחר שצאה לירו מתנה
זו בטילה לא אמר כלום אי אפשר זה תצטל דבריו קיימין מאי
לאו דבריו קיימין והדרא למרה אע"פ שצאה לירו מתנה ומשני
דלא הדרא למרה והשתא פריך נמי שפיר מדין ודברים דלין
יכול להסתלק הואיל והנסיס צידו וכן ממילתייהו דרבנן דאמרי
אובלין בתרומה ואיירי בשמתק ולצסוף נווח כמילתיה דריש לקיש¹
ומיהו צריש השולח (גיטין דף עב: וס) גרסינן במילתיה דרב ששת
להיפך דלא אפשר לא אמר כלום בטילה היא דבריו קיימין
כדמוכח התם¹ והויא חזקא דאמרי וכהנה רבות בגמרא:
מאי

מאות שלש דינר ומנ' הד' מאות ארבע דינר. והא' דנקט האי סידרה וזון נפסד ואע"פ שאוהבו השביע מרע יותר ליתן לו מתנה מרובה: אין [הוא] דהאי כראוי לו לישאל יתירה הוא לפיזי כח שגנן לו הינ' מאתים זוז [ע"פ] ויהיה נוטלן בצבורתו ראה צבורתו נוטל ראה מאתים זוז נוטל דידו על זוכרתו נוטל. אם היא יותר ממאתים שהרי אינו יכול לגרוע מצבורתו [הוא] כן: ראה מאתים נוטל. אם בצבורתו פחות ממאתים זוז. והי"א אם אמר כה דפרפרנין לקמן [ע"פ] ודלמא כראוי לו בצבור קאמר ומשינין ראה בצבורתו קאמר דיטול מאתים והא' דנקט הכא יכול כל צבורתו אם היא יותר ממאתים זוז דידו על העליונה:

ראו צווח מעיקרא. מתחלה כשמתאר לו זה את השטן התחיל צווח הלא קנה שאין מוזין לו לאדם בעל כרחו רחוב הוא לו דרכי (משלי טו) שואה מאנות יחיה וכדאמרין [אלו טריפות] (חולין ד' מד:) והנותן עמו לא ימחיר לו שיהי סילק עמו מהם אלא הפקר הם וכל המחזיק בזה וזה צדק כדאמרין בבביות

במתלת פרק המציא אשם תלוי דף
(ה). אמר ריש לקיש הנותן מתנה
לחבירו ואמר הלה אי אפשי (ו) כל
המחזיק בה זכה בה ואסקינן התם
כריש לקיש: לאן נשחק ולנכסף
זוהי. קנה כיון דקיבל השטר
בשתיקה נמלכה לזכות במתנה ומאחר
שזכה אין מועיל כלום להוציאה
מרשותו (ז) מה שאמר אי אפשי
במתנה זו עד שיתנה בלשון מתנה
לחאריס או שיפקירם: ויזה לו ע"י
אחר. בפניו והוא שחק כשמסרו את
השטר או הקנו בקנין סודר לחאריס
ללבוש ונשכחו למסור לו השטר
התחיל לווח: באלו למחולקת. אם
קנה אם לא: והיו בהן עבדים.
ומתוך כך זווח שאינו רוצה לזון
העבדים דאפי' למי"י יכול הרב לומר
לעבד עשה (ח) ואיני זקן אפי' לא
ינחא ליה לעשות כן: רבן שני.
מקבל מתנה: אוקלין כפרומה.
מחמת השני דודאי קנה וכתיב וכהן
מי יקנה נפש קנין כספו הוא
יאלכל זו (ויקרא כג): יורשין.
כלומר ראשון או יורשין (ט) ולרבן
שמעון לא סבייל ליה האי דריש
לקיש דלאמר בכריעות בפרק המציא
הנותן מתנה לחבירו ואמר הלה אי
אפשי יזה כל המחזיק בה זכה בה
דסבייל ליה לרבן שמעון דלאדעתא
דהמי ייבז ליה דלי לא צעי מקבל
מתנה תיהדר ליה והכי מפרש
בכריעות. ומיהו הלכתא כריש לקיש.
ויבהך פלוגתא נמי הלכתא כרבנן
דהא דק"ל הלכה כרשב"ג במשנתנו
היינו משנה אבזל ברייתא לא אלא
אבזל היכה דאמר' משנה היינו נמי
ברייתא כדאמר' בעלמא (גיטין 97 ס.)

משנת ר' אליעזר בן יעקב קב ונקי ומשור"ה ק"ל נותיה בין צמנה
בין צברייחא: הוית סופו: שלוח על השמיקה צמחלה דלא
ותרצה צמנה אלא להכי שמק דגנאי היא ללווח כל זמן שלא הגיע
ממנה לידו: חנו רבנן שביז מרע כו'. להכי נקט שביז מרע
צבדידה איכא לאיפלוגי בין היכא דאמר אחריו לפלוני להיכא דלא
אמר מרעו דראוי (א) לחלק כל נכסיו צבדור פיו הוא כך ולזה קא חבל
דביא רגול ליתן לכל אחד צבני עמלו והדבר ידוע למי מקנה תחלה
וילמי לבסוף: שאמר חנו מאחיס חו כו'. וידע דלא שייך אחריינן
ככולו דאי שייך מידי שלא חלק להם אע"ג דמית לא קנו אא"כ
הקנה להם צקנין סודר כדפסקינן לקמן צמי שמת (דף קנא:) מתנת
שביז מרע צמקת צבי קנין ואע"ג דמית: אם יא' עליו שט"ה.
קודם שקבלו העשות אי נמי כגון דמינ מאחיס חו ושלם מאות
זוז (ב) שדות ששוות כך וכך דמיס הלכך אפי' לאחר שגבו גובה
צעל חוב מהן ומקבל *מתנת שביז מרע (ג) כירוס שווה חובן לקמן
צמי שמת [קמט:] ומקרקעי דיתמי משתעבדי צצעל חוב: גובה מכולן.
שחרי לכולם נתכרין ליתן ביחד חלש חלש חלש יכול להוילא שני
דצרים כאחד וכגון שלא שמק צייתים דהיינו נמלך לקמן צמי שמת [קמח:]
הלכך גובה מכולן מן המעט ומעט ומן הרב ירצה כגון אם בא
צעל חוב לטרופ תשע דינרין גובה מן המאחיס צ' דינר ומן השלש
רבותא הוא דנקט ומשום סיפא דהיכא דאמר אחריו ואחריו דאחריו א'
לו. כדי אחוז גובה המותר משלפניו: לפלוני צבורי כראוי לו. אמר' לקמן
ללצ צבורתו הלכך נוטלן וגם אם צבורתו ואי לא הוה אמר כראוי לו
העלויה צדאמר' נמי לקמן ג' היכא דאמר צבורתו צבורתו: דלא רה
אפי' לרבי יוחנן צ' צבורה כדפסקא (ד) צפרקין לעיל (ה) מלא יוכל לצבור רה
חנו מאחיס חו לפלוני צמי סתמא ולא אמר צבורתו דידו על העלי
עקיבא היא דדייק ליטנא ימירא (ו) אם לא אמר כראוי לו הוה
צצבורתו אחא לאשמועינן דאף על גב דפריש צבדיא צצבורתו אכ

מסורת הש"ס

(א) כריתות כד: חולין לט:;
(ב) גיטין נ:; (ג) צם"י: יחזור
בו, (ד) [כתובות עז:];
(ה) צם"א: דרגיל, (ו) כירושא
יעב"ץ, (ז) [ע"י תוס' מנחות
נח: ד"ה ואיכא],

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמאי אלוז:
(ב) רשב"ם ד"ה כולן צלות
(ג) וי' אי אפשי בה כל:
(ד) ד"ה כולן וכו' במה
שחבר: (ה) ד"ה וידי וכו'
(ו) עשה עמי וחי: (ז) ד"ה
ויושען וכו' ויושען שריו
וירגל: (ח) ד"ה אם ילא וכו'
(ט) עשר מלות וזו הן עשר:
(י) ד"ה ראה צבורתו וכו'
תגיל מלך ויכל יצ"ד דף ק:
(יא) ד"ה מלאמס וכו'
לשנה יתירה אלאמא דאם
לא אמר:

מוסף רש"י

[illegible]

מוסף תוספות

א. ולא אמרנן אדעתא
הדיכי נסתכל רבובן וכו'
והי שקשה בשמון
המקביל, וכיון ששמן
הזית רוצה נסתכל תיחד
לדראבן, אלא הוי אר
הפקה. מוס' מיי.
ל. כלומר וורשד קריש
אמאי לא אמר כלום תצא
הפקה. מיי. א. דרובי
הדמיון לא זכר מקבל תצא
לפי' לומר דהוה
ש. ט. דלשון א"א אפשי
בה לשון הפקר הוא, וכיון
הפקר וזה כי ימלו הוא
התפסקה. מעי' וזה
נכסי עצמו. מיי.
ה. משה דמיה
פריך לר"ל אדעתא
מתנת להברו ואמר ליה
אא אפשי כי כל מה מחזיק
בה וזה כי וכו', אלא
באפי אפשי כי א"ר שמת
דבריו קיימן. רש"י ענין